

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А4 Середня освіта галузі знань А Освіта
Кваліфікація: вчитель української мови і літератури, англійської мови.
Робоча група: Рускуліс Л. В., Родіонова І. Г., Каленюк С.О.,
Мікрюкова К. О., Копійка О. Г., Дімірова Н. Ю.

На сучасному етапі особливо гостро відчувається потреба закладів загальної середньої освіти у висококваліфікованих учителях-філологах нового покоління, здатних реалізовувати положення концепції Нової української школи, впроваджувати компетентнісний, діяльнісний та особистісно орієнтований підходи до навчання, формувати мовну, комунікативну, культурну й громадянську компетентності учнів. Особливого значення освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))» набуває в умовах посилення ролі української мови як чинника національної ідентичності, державотворення та культурної консолідації суспільства. Підготовка вчителя української мови і літератури сприяє збереженню мовно-культурної спадщини, розвитку мовної свідомості молоді та утвердженню української мовної політики в освітньому просторі. Інтеграція підготовки вчителя української мови з англійською мовою відповідає сучасним глобалізаційним процесам, потребам міжнародної комунікації, академічної мобільності та розвитку міжкультурної компетентності учнів. Поєднання двох філологічних спеціалізацій забезпечує універсальність професійної підготовки випускників, підвищує їхню конкурентоспроможність на ринку праці та розширює можливості професійної реалізації.

Рецензована освітньо-професійна програма розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 зі змінами від 25 червня 2020 р. № 519, основних положень Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р., схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р зі змінами від 13 грудня 2017 р. наказ № 903, Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 1225 від 29.08.2024 р. Обсяг програми становить 240 кредитів ЄКТС. Програма спрямована на підготовку конкурентоспроможного фахівця, здатного здійснювати професійну діяльність учителя української мови і літератури та англійської мови в закладах загальної середньої освіти.

У рецензованій освітньо-професійній програмі чітко визначено інтегральну компетентність; сформовано перелік загальних і фахових компетентностей, визначено програмні результати навчання; забезпечено кореляцію між компетентностями, результатами навчання та освітніми компонентами; передбачено атестацію у формі кваліфікаційного іспиту. Компетентнісна модель програми узгоджується з вимогами професійного стандарту вчителя та сучасними тенденціями реформування освіти в Україні.

Структура освітньо-професійної програми є логічною, системною та послідовною. Освітні компоненти згруповані у відповідні цикли: загальної підготовки; професійної підготовки (українська мова і література / англійська мова і

література); психолого-педагогічний блок; практичної підготовки; вибіркові дисципліни. Обсяг практичної підготовки відповідає вимогам стандарту та забезпечує формування професійних компетентностей. Логіка викладання дисциплін передбачає поступове ускладнення змісту та інтеграцію теоретичної і практичної складових.

У програмі чітко визначено механізми внутрішнього забезпечення якості освіти, зокрема: моніторинг і періодичний аналіз освітньо-професійної програми; залучення стейкхолдерів до її оновлення; опитування здобувачів освіти; академічна доброчесність; відповідність кадрового забезпечення ліцензійним умовам.

Кадровий склад відповідає вимогам щодо кваліфікації та професійного досвіду. Матеріально-технічна база та навчально-методичне забезпечення є достатніми для реалізації освітньо-професійної програми.

Щоб покращити підготовку здобувачів освіти, ми пропонуємо посилити компонент сучасних цифрових освітніх технологій (EdTech, медіаграмотність, використання ШІ в освітньому процесі) та конкретизувати рівень володіння англійською мовою відповідно до міжнародної шкали (CEFR).

Отже, перевагами освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))» є поєднання підготовки з української та англійської мов, орієнтація на компетентнісний підхід, інтеграція цифрової та інклюзивної складових, відповідність концепції «Нова українська школа», практикоорієнтований характер підготовки, врахування потреб регіонального ринку праці. Рецензована освітньо-професійна програма може бути рекомендована для реалізації на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

Рецензентка:

докторка педагогічних наук, професорка,
завідувачка кафедри української мови,
літератури та методики навчання
Глухівського національного педагогічного
університету імені Олександра Довженка

Наталія ГОГОЛЬ

Н. Гоголь

23.06.2023

Л. Гоголь